

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

APARE ODATA PE SAPTAMANA SUB CONDUCEREA D-lor

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI,
N. POLIZU-MICȘUNEȘTI, C. HAGI-THEODORĂKY

SILIU RĂDULESCU
PRIM-REDACTOR

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

E. Christoforeanu și C. Paraschivescu-Bălăceanu. — *Un caz de stipulație pentru altul.* — *Contractul de transport. Jurisprudența Romană.* — *Inalta Curte de Casație și Justiție, secția III.* — *Cek.* — *Beneficiar.* — *Refuz de plată.* — *Acțiune contra trasului.* (Banca Marmorosch Blank cu I. Samuel).
Curtea de Apel din București, secția I. — 1) *Naționalitatea română.* — *Perderea ei.* — *Străină rămasă văduvă prin moartea soțului ei român.* — 2) *V. după săracă.* — *Dreptul ei în succesiunea soțului de ce at.* (Frederica C. Hagiescu cu Smaranda Grigorescu).
Curtea de Apel din Iași, Camera de punere sub acuzare. — *Competință penală.* — *Judecător de instrucție.* — *Organele locului unde s'a comis infracțiunea.* — *Locul de reședință al inculpatului.* (Ministerul public cu Const. Lișman).
Trib. Ilfov, secția I com. — *Apel.* — *Opoziție.* — *Termen.* — *Comunicarea sentinței atacate.* (Lazăr Rabinovici cu Soc. Tulumbagian și T. rzian).
Judecătoria Ocol Ghergani. — *Sustragere de sub sechestr.* — *Când se poate stabili abuzul de încredere.* — *Forța sechestrului.* (Gh. I. Sanda cu Ion Gr. Jianu).

UN CAZ DE STIPULAȚIE PENTRU ALTUL CONTRACTUL DE TRANSPORT

II 1)

Oprindu-ne aici cu considerațiunile asupra stipulației pentru altul în contractul de transport, credem că e necesar să aruncăm o scurtă privire și asupra celorlalte teorii cari au căutat să explice natura juridică a acestui contract.

Astfel o teorie care numără puțini aderenți, explică drepturile destinatarului prin prisma dreptului de proprietate al acestuia asupra lucrului și că în consecință poate exercita asupra lui toate drepturile aferente titlului său de proprietar. Thaller (2) combatând această teorie, susține pe drept cuvânt, că nu întotdeauna destinatarul e și proprietar, căci poate să fie și un comisionar însărcinat cu vânzarea sau desfacerea lucrului expedit; și chiar dacă am admite că ar fi proprietar, — de ex. cumpărătorul lucrului — tot nu se poate susține că drepturile sale isvorâte din contractul de transport sunt rezultanta acestei calități, întrucât cărașul la încheierea contractului nu

a avut cunoștința de raportul juridic existent între expeditor și destinatar și deci, neomoscând negotul în baza căruia expeditorul trimite un lucru destinatarului, nu ar putea fi spus de către acesta nici unui fel de obligațiuni isvorâte din acel raport juridic cu ocazia efectuării transportului.

O ultimă teorie, care merită a fi relevată, este aceea a lui Eger (3), care consideră rezultatul util al contractului de transport ca o cesiune de drepturi făcută de expeditor destinatarului, teorie destul de răspândită în doctrina germană.

Conform acestei teorii raportul juridic ce se naște la un moment dat între destinatar și lucrul expedit, în baza căruia disponibilitatea asupra lucrului a expeditorului se transmite destinatarului, se explică printr'o cesiune de drepturi și obligațiuni făcută destinatarului prin intermediul cărașului, și care cesiune se operează în momentul eliberării lucrului. Vivante (4) combate această părere pentru următoarele principale motive: destinatarul nu poate exercita drepturile expeditorului, deoarece ele se sting prin faptul material al primirii lucrului de către destinatar, după cum cedentul expeditor nu ar putea exercita drepturile destinatarului, care sunt proprii lui și care se nasc efectiv în momentul livrării mărfii; or, dacă transportul s'ar explica printr'o cesiune de drepturi și obligațiuni, destinatarul neprimind mai multe drepturi decât are expeditorul și acesta din urmă neputând ceda mai multe decât primește și are cel dintâi, ar însemna ca unul să poată exercita totalitatea drepturilor celuilalt. Dacă destinatarul ar căpăta drepturile sale numai în momentul acceptării ofertei făcută de expeditor prin căraș pentru ce expeditorul nu mai poate uza de drepturile sale asupra lucrului expedit din moment ce a trimis scrisoarea de trăsură destinatarului și deci înainte ca oferta să fie acceptată? Tot astfel dacă drepturile destinatarului încep din momentul ce el a cerut livrarea, de ce dacă el refuză lucrul, cărașul nu-l poate constrânge, iar expeditorul reîntră în drepturile sale de a dispune de lucru? În sfârșit de ce destinatarul, în caz de acțiune

1) A se vedea prima parte a acestui articol în numărul precedent al *Dreptului*.

2) *Dr. Com.* No. 1163.

3) *Frachtrecht* vol. II pag. 88 și urm.

4) *Op. cit* No. 2075.

contra cărauşului, formulează numai daunele suferite de dânsul nu și cele suferite de expeditor personal din cauza felului cum s'a efectuat transportul, dacă expeditorul îi cedează toate drepturile? (1)

Oricare ar fi nuanțele juridice în care vom contura teoria asupra contractului de transport în legătură cu destinatarul conchidem că acest contract cuprinde în sine un caz sui generis de stipulație pentru altul, deosebindu-se de stipulația prevăzută în codul civil în ceiace privește unele din elementele fundamentului său juridic, având însă o structură și o fizionomie juridică identică; și făcând abstracție de aceste nuanțări, mai mult dialectice decât de fond, trebuie să recunoaștem că aproape unanimitatea doctrinei este în sensul acestei idei.

* * *

S'ar părea cu toate acestea și s'a susținut de o parte din doctrină, că în contractul de transport nu găsim un contract propriu, ci unul accesoriu, prin care se rezolvă alte contracte preexistente lui în baza cărora se efectuează transportul: vânzare, gaj, etc. De fapt contractul de transport nu trăiește cu totul izolat din punct de vedere economic, căci întotdeauna el servește ca un mijloc pentru executarea unei obligațiuni contractuale, intervenite direct între expeditor și destinatar. De aci s'a născut părerea că nu poate fi contractul de transport, un contract autonom și în care caz incontestabil el nu ar mai fi o stipulație pentru altul.

Din cele ce urmează vom deduce complectă autonomie a contractului de transport, condițiune absolut necesară pentru ca el să cuprindă o stipulație pentru altul.

Când legiuitorul italian al codului comercial din 1882, spre deosebire de acel din 1865, a suprimat distincția făcută de acesta din urmă dintre comisionar și cărauş, două persoane cu responsabilitatea lor bine stabilită, tratând în mod generic numai despre întreprinzătorul de transporturi și disciplinând această materie cu un sistem de norme speciale, consacrandu-i în acest scop un capitol special în cod, a vrut ca să ridice acest contract la nivelul unui institut comercial absolut distinct de celelalte prin importanța lui covârșitoare în traficul comercial. Intr'adevăr din punct de vedere al modului cum acest contract se formează și al elementelor sale constitutive, putem afirma că este complect autonom, cu o structură juridică proprie și o fizionomie specifică lui; și că prin urmare deși doctrina în cea mai mare parte a căutat să așeze fundamentul juridic al acestui contract pe diferite figuri contractuale străine, numai din cauza unor puncte comune de contact între contractul de

transport și acele figuri, totuși el rămâne unic și indivizibil în construcția lui juridică și deci nu-l putem diseca în diferitele lui părți componente, așezând pe fiecare din acestea în diferite materii de ale codului civil, spre a nu-i vătăma unitatea lui reală. Iar în ceiace privește punctele de contact între el și diferite alte contracte acestea nu pot altera câtuși de puțin caracterul său autonom, deoarece în acest caz ar însemna să distrugem autonomia tuturor contractelor din codul civil, toate având la bază anumite principii generale de drept comun din care se inspiră.

Este foarte adevărat că el conține ideea unei locatio conductio operis, întrucât rezultatul său util se realizează prin opera prestată de cărauşul conductor, cu toate acestea el rămâne un contract sui generis cu caracterile sale proprii.

Din considerațiile de mai sus nu putem admite părerea acelor cari pe deoparte susțin cu fermitate autonomia contractului de transport, iar pe de alta printr'un exagerat spirit de analiză susțin că elementele lui de bază se grefează pe contractul de locație depozit (1) sau mandat, pe când cărauşul este ținut să execute prestația sa, nu în baza mandatului, locației sau depozitului, ci în virtutea contractului însuși la a cărui executare s'a obligat. În acest caz unitatea lui juridică nu ar mai fi decât o aparență și realitatea ar consta sau dintr'o combinare de elemente juridice, aparținând altor contracte sau dintr'o locație sau un depozit cu un alt aspect și în care caz, autonomia pe care a înțeles să i-o acorde legiuitorul ar fi o ficțiune, mascând un amalgam de figuri juridice fără un caracter distinct în ansamblul lor (2).

Prin urmare credem că în aceste puține cuvinte am putut să stabilim autonomia perfectă a contractului de transport, atât din punct de vedere al rezolvirii lui practice întrucât, deși servește ca un mijloc în executarea unor obligațiuni preexistente, pe care le presupune, totuși el trăiește independent de acele obligațiuni printr'un sistem de drepturi și obligații proprii, izvorâte din natura lor specială, având un obiect distinct — translocarea lucrului, — cât și din punct de vedere juridic, având toate caracterele unui contract autonom: consensual, unilateral, comutativ și oneros.

În sfârșit, această autonomie absolută a contractului de transport consfințește însăși existența stipulației pentru altul în acest contract.

E. Cristoforeanu
C. Paraschivescu-Bălăceanu
Avocați

1) Deasem ni contra acestei teorii a cesiunii drepturilor expeditorului este și marele jurist german Cosack, care în vol. Lehrbuch des Handelsrecht, 1900 § 86, împărtășește cealaltă teorie expusă la început prin care drepturile destinatarului se exercită în propriul său nume și nu în baza unui mandat, cesiuni, etc.

1) Erico Levy. Contr. di Trasp. pag. 13.

2) De Tullio, Il contr. di traspo. No. 9.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Secția III

Audiența de la 7 Martie 1923

Președinția d-lui Dem. G. Tăzlaşuanu, Președinte

Banca Marmorosch Blank cu I. Samuel

CEK.—BENEFICIAR.—REFUZ DE PLATĂ.—ACȚIUNE CONTRA TRASULUI.—ART. 366 ȘI 339 C. COM.

Beneficiarul cekului nu are acțiune contra trasului în urma refuzului de plată din partea acestuia, de oarece trasul neparticipând la formarea contractului și neluându-și, până la acceptare sau plată, nici o obligațiune directă față de beneficiar, el nu poate fi silit, la cererea acestuia, pe cale de acțiune în justiție, să achite cekuri a căror plată a refuzat-o

No. 293.—Casată decizia Curții de Apel, secția I din București No. 59 din 1922 în urma recursului făcut de Banca Marmorosch Blank în proces cu I. Samuel.

S'a dat citire raportului făcut în cauză.

S'au ascultat d-l avocată S. Serbescu din partea recurentului; d-l avocată H. R. Cappon pentru intimat.

Curtea deliberând,

Asupra motivului I de casare:

„Violarea art. 366 urm. c. com. și a principiilor generale în materie de cek. Curtea de Apel, însușindu-și motivele tribunalului, admite acțiunea intentată de I. Samuel contra noastră pentru plata unui cek de 50.000 lei, emis asupra noastră de International Trust Syndicat din Paris.

„Pentru a decide astfel, instanțele în fond admit teoria că în sistemul dreptului nostru comercial există o acțiune directă a beneficiarului contra trasului. Am arătat înaintea tribunalului și a Curții că această teorie nu-și poate avea aplicațiune în dreptul nostru, art. 366 c. com. confirmând în mod evident că nu există nici un raport juridic și prin urmare nici o acțiune între beneficiar și tras, mărginind acțiunile născute din cek la acelea contra emitentului și contra giranților. Beneficiarul nu are nici un raport juridic cu trasul înainte de plata cekului; obligația acestuia față de beneficiar nu ar avea de unde rezulta, de oarece este principiul necontestat că obligațiunile nu se presupun.

„Pe de altă parte, ideea că emiterea cekului echivalează cu o cesiune parțială a provisionului către beneficiar, este absolut arbitrară și neconformă cu f. ptele, de oarece este co stant că trăgătorul poate dispune de provision și după emiterea cekului“.

Având în vedere că intimatul I. Samuel, prezentându-se la Banca Marmorosch, Blank, cu un cek în valoare de 50.000 lei, tras asupra acestei Bănci de către Internationale Trust syndicat din Paris, în ordinul său, și cerând să-l achite, Banca a refuzat plata pe motiv că trăgătorul ar fi încetat plățile; că în urma acestui refuz, Samuel a intentat acțiune Băncii Marmorosch Blank cerând să fie obligată la plata cekului, acțiune pe care ambele instanțe de fond au admis-o.

Având în vedere că chestiunea discutată înaintea instanțelor de fond și dedusă prin I-ului motiv de casare este aceea de a se ști, dacă beneficiarul cekului în urma refuzului de plată din partea trasului, are acțiune contra acestuia, sau trebuie să-și îndrepte reclamațiunea sa contra trăgătorului.

Considerând că art. 366 c. com. prevede că toate

dispozițiunile din acest cod asupra cambiilor, referitoare — între altele — la plată și la acțiunea cambială, sunt aplicabile și cekului, de unde urmează că, și în această materie, trasul neparticipând la formarea contractului și neluându-și până la acceptare sau plată, nici o obligațiune directă față de beneficiar, el nu poate fi silit, la cererea acestuia, pe cale de acțiune în justiție, să achite cekuri a căror plată a refuzat-o.

Că, singura acțiune pe care beneficiarul o poate exercita în asemenea caz, este acțiunea de regres contra giranților sau trăgătorului potrivit dispozițiilor prescise la acțiunea cambială (art. 399 urm. c. com.), aplicabile și cekului, după cum s'a arătat mai sus.

Considerând că este adevărat că prin primirea proviziunii din partea trăgătorului, trasul se obligă a plăti pe posesorii cekurilor emise în contul și până la concurența proviziunii, dar această obligațiune a trasului naște și subsistă numai față de trăgător cu care a contractat, și numai față de acesta trasul răspunde înaintea justiției pentru neexecutarea obligațiilor sale, iar nu și față de beneficiar, de care nici un raport juridic nu-l leagă.

Că astfel fiind, urmează că, în speță, intimatul Samuel, ca beneficiar, nu avea nici o acțiune contra trasului, — Banca Marmorosch Blank, — și deci instanțele de fond condamnând banca recurentă la plata cekului, au violat art. 366 combinat cu art. 399 urm. c. com., că, motivul I fiind astfel întemeiat, fără a se mai discuta cel de al doilea, ca fiind inutil în cauză, recursul urmează a se admite.

Pentru aceste motive, casează.

Notă. — A se vedea în *Pandectele Române* (1923, L, 116) observațiunea doctrinală a d-lui I. N. Fințescu care preconizează teza contrară soluțiunei admise de Inalta Curte prin decizia ce publicăm mai sus.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

Secția I

Audiența de la 20 Februarie 1923

Președinția D-lui Al. Iuca, consilier

Frederica C. Hagiescu cu Smaranda Grigorescu

NATIONALITATEA ROMÂNĂ. — PERDEREA EI. — STRĂINĂ RĂMASĂ VĂDUVĂ PRIN DECESUL SOTULUI EI ROMÂN. — DACĂ ÎȘI PERDE CALITATEA DE ROMÂNĂ PE CARE O CĂPĂTASE PRIN CĂSĂTORIE. — ART. 17 ȘI 19 C. CIVIL.
VĂDUVĂ SĂRACĂ. — DREPTUL EI ÎN SUCCESIUNEA DEFUNCTULUI SOT. — APRECIEREA STĂREI DE SĂRĂCIE. — ART. 684 C. CIVIL.

1. Din moment ce o femeie a dobândit calitatea de româncă prin căsătorie, ea nu o mai poate pierde prin decesul sotului ei, de oarece calitatea de român nu se pierde de cât în cazurile limitativ enumerate de art. 17 c. civ. și nu se poate deduce prin analogie, că dacă româncea căsătorită cu un străin, în caz de văduvie, recapătă calitatea de româncă, și străina prin

văduvie recapătă naționalitatea sa, pierzând pe cea română.

2. Starea de sărăcie cerută de art. 684 c. civil nu are un caracter absolut, de oarece condițiunea de sărăcie se apreciază după starea socială și condițiunile de trai ale văduvei în timpul căsătoriei, și după acest criteriu urmează a se vedea care era în momentul deschiderii succesiunii averea soției în raport cu averea soțului defunct și dacă starea ei materială nu-i crează o situație în disproporție cu traiul din timpul căsătoriei.

No. 54.—Admise apelurile făcute de către Frederica C. Hagiescu în contra sentințelor civile cu No. 15/918 și 914/920 a Trib. Ilfov S. III în proces cu Smaranda Grigorescu.

S'au ascultat D-nii avocați: M. Valerian și Tepeș pentru apelantă și D. A. Dumitrescu și Al. Oitulescu pentru intimată.

Curtea,

Asupra apelurilor făcute de Friederika C. Hagiescu în contra sentințelor cu No. 15/918 și 914/920 ale Trib. Ilfov s. III printr-care i se admite în parte acțiunea și se obligă Smaranda Grigorescu în calitate de moștenitoare unică a def. Const. P. Hagiescu, să-i plătească 4.000 lei pentru anul de doliu, vestminte și abitațiune.

Având în vedere concluziunile orale și scrise ale părților și actele din dosar.

Având în vedere că prin acțiune apelanta a cerut să-și recunoască dreptul la o pătrime din averea def. său soț, Constantin P. Hagiescu, ca văduvă săracă, și să i se plătească 8.000 lei pentru anul de doliu, vestminte și abitație.

Având în vedere că înaintea Curții intimată ridică ca fine de neprimire a acțiunii, lipsa de calitate a apelantei de a sta în justiție, întru cât este străină, supusă ungară, și deci nu poate revendica un drept patrimonial pentru dânsa, averea sa conform disp. din art. 232 al. b, din tratatul dela Trianon urmând să fie lichidată de Statul român, iar pentru dovedirea calității de străină a apelantei invoacă interogatoriul ce i s'a luat în ședința de astăzi.

Având în vedere că din răspunsurile date la interogator de apelantă, rezultă că este născută în București, că a fost protestantă, însă a trecut la religia ortodoxă, că tatăl ei s'a născut la Brașov, și că vorbea nemțește.

Având în vedere că din împrejurările de fapt că tatăl apelantei s'a născut la Brașov, că vorbea limba germană și că numele de familie al apelantei este Roth, adică un nume străin, ar putea rezulta o prezumpțiune, că n'ar avea calitatea de româncă prin naștere, că însă numai cu răspunsurile date la interogator, nu se face dovada deplină că este străină și încă supusă ungară, după cum se pretinde de intimată.

Având în vedere că dacă s'ar admite ca făcută această dovadă, însă prin căsătoria cu def. Constantin P. Hagiescu, a cărui calitate de român nu este contestată, apelanta a dobândit naționalitatea română, potrivit art. 12, c. civ.

Având în vedere că odată dobândită naționalitatea română, apelanta nu o putea pierde prin decesul

soțului ei, căci calitatea de român nu se pierde de cât în cazurile limitativ enumerate de art. 17 c. civ., și nu se poate deduce prin analogie cu disp. art. 19 c. civ., după care româncea căsătorită cu un străin, în caz de văduvie, recapătă calitatea de româncă și străina prin văduvie recapătă naționalitatea sa, pierzând pe cea română, căci art. 19 formează o excepțiune în favoarea româncei, iar pierderea calității de român, constituind o decădere, nu poate avea loc de cât în cazurile anume prevăzute de lege printre care nu figurează și văduvia femeilor ce au dobândit naționalitatea prin căsătorie cu un român.

Având în vedere că astfel finele de neprimire al acțiunii nefiind întemeiat, urmează a se intra în cercetarea acțiunii.

Având în vedere că prin acțiune Friederica C. Hagiescu cere să i se recunoască ca văduvă săracă dreptul la o pătrime în plină proprietate asupra întregii averi rămasă pe urma def. său soț, Constantin P. Hagiescu.

Având în vedere că potrivit art. 684 c. civ., dreptul văduvei sărace când vine în concurs cu ascendenți sau colaterali este de o pătrime în plină proprietate.

Având în vedere că este necontestat că apelanta a fost soția legitimă a lui Constantin P. Hagiescu decedat la 3 Iulie 1913 și că dânsul n'a lăsat ca moștenitori de cât pe sora lui, intimata Smaranda Grigore, deci dreptul apelantei, venind în concurs cu un colateral este de o pătrime în plină proprietate; că stabilită fiind calitatea de soție a apelantei, rămâne a se vedea dacă este lipsită de avere.

Având în vedere că starea de sărăcie a văduvei, cerută de art. 684 c. civ. nu are un caracter absolut, căci condițiunea de sărăcie se apreciază după starea socială și condițiunile de trai ale văduvei în timpul căsătoriei; că dar după acest criteriu relativ urmează a se vedea care era în momentul deschiderii succesiunii, averea apelantei în raport cu averea lăsată de def. ei soț și dacă starea ei materială nu-i crează o situație în disproporție cu traiul din timpul căsătoriei.

Având în vedere că averea lăsată de def. Const. P. Hagiescu după evaluarea fiscului primită și de intimată este de 126.164 lei sau 120.869, după ce se scade cheltuielile de înmormântare, și anul de doliu.

Având în vedere că nu se poate însă scădea din această sumă taxele de succesiune, care nu pot fi privite ca un pasiv al succesiunii, nici ipoteca de 4.400 lei achitată înainte de deces, pentru că nu se face dovada că ipoteca radiată ar fi aceia trecută în evaluarea fiscului, căci pe când din copia de pe jurnalul de radieră se vede că primul poartă No. 836/95, cea din urmă poartă No. 558/95.

Având în vedere că averea lăsată de def. Const. P. Hagiescu fiind de 126.164 lei, urmează a se vedea care era averea apelantei, în momentul deschiderii succesiunii, adică la 3 Iulie 1913.

Având în vedere că intimata pentru a face dovada averi apelantei, ea ca bază de calcul averea ce a moștenit dela primul ei soț, Heinrich Braun, că dacă s'ar socoti drept exact calculul făcut de intimată, aceasta ar forma o dovadă de averea ce apelanta posedă la 1897 epoca decesului lui Heinrich Braun, adică cu aproape 17 ani înainte de deschiderea suc-

cesiunii lui Const. P. Hagiescu, că dar chiar dacă s'ar admite că apelanta a moștenit sumele de bani ce intimata face să intre în calcul, nimic nu îndreptățește a decide că aceste sume n'au fost consemnate și că se găseau și la 1913 în patrimoniul apelantei.

Având în vedere că intimata pretinde că apelanta a moștenit $\frac{1}{4}$ din imobilul Str. Justiției 28 evaluată la 25.000 lei, o poliță de asigurare de 5.000 lei și $\frac{1}{2}$ din economiile def. Braun la Casa funcționarilor Băncii The Bank of Roumania Ltd. însumă de 6.000 lei, sau în total 36.000 lei, din care primește să se scadă $\frac{1}{4}$ din datoria la Credit 2.000 lei.

Având în vedere că imobilul din str. Justiției este evaluat de fisc după cum rezultă din certificatele percep. II și administrația financiară a Capitalei, aflate la dosar, la un venit net de 2.280 lei sau 45.600 lei, deci partea apelantei de $\frac{1}{4}$ este de 11.400 la care dacă se adaugă 5.000 lei polița de asigurare, se obține suma de 16.400 lei; că din această sumă trebuie să se scadă lei 2.639.50 adică $\frac{1}{4}$ din ipoteca de 10.558 lei la credit, lei 5.793.50, adică $\frac{1}{4}$ din ipoteca de lei 23.173,10 în favoarea Băncii of. Roumania Ltd. căci din actele prezentate se constată că această creanță a existat, că Banca a somat pe moștenitorii să o plătească și că în urmă a fost radiată și nu se aduce nici o altă dovadă că Banca ar fi renunțat la creanța sa în favoarea moștenitorilor; că dar cu aceste scăderi, averea moștenită de apelantă se reduce la suma de 8967 lei.

Având în vedere că suma de 6.000 lei, adică $\frac{1}{2}$ din economiile def. Braun, nu poate intra în calcul, căci în adresa Băncii aflată la dosar se atestă că def. Braun nu avea la epoca decesului depusă nici o sumă de bani la fosta societate de economie a funcționarilor, singura arătare în testament nu poate face o dovadă, mai cu seamă că testamentul este din 1894, adică cu trei ani înainte de deces, în care interval suma a putut fi ridicată de def. Braun; că dar în lipsă de alte dovezi, această sumă nu poate fi ținută în seamă.

Având în vedere că în calculul averii apelantei nu se poate socoti și veniturile ce a încasat dela imobilul din str. Justiției 28 dela 1897 până la 1913, atât timp cât nu se face dovada că aceste venituri au fost capitalizate, de altfel nici intimata în apel n'a mai cerut să intre în calcul această sumă.

Având în vedere dar, că dacă s'ar admite că apelanta posedă și la deschiderea succesiunii întreaga avere moștenită la 1897, încă există disproporție între averea apelantei de 8967 lei și averea def. său soț, care se ridică la 120.369 lei, disproporție care rămâne și în cazul când nu s'ar scădea 5793 lei, $\frac{1}{4}$ din ipoteca Băncii of. Roumanian Ltd. și în fine, dacă s'ar primi și evaluarea averii def. Const. P. Hagiescu la 108.371 lei după calculul intimat, încă nu s'ar putea zice că apelanta este văduvă bogată, când averea sa se ridică la cel mult o cincime din averea soțului și când venitul acestei averi i-ar creia o condiție de trai disproporționată cu situația ce avea în timpul căsătoriei.

Că față cu aceste considerațiuni, și dovada cu martori cerută de intimată în subsidiar pentru a dovedi că Banca a renunțat la ipoteca de 23.173 lei este inutilă, căci după cum s'a arătat, aceasta n'ar putea schimba soluția.

Că dar acest capăt de cerere fiind fundat, apelul urmează să fie primit și să se recunoască dreptul apelantei la o pătrime în plină proprietate, asupra averii rămase pe urma def. său soț Const. P. Hagiescu.

Având în vedere că prin acțiune apelanta a cerut 8.000 lei pentru anul de doliu, vestminte și abitațiune.

Având în vedere că potrivit art. 1279 al. 2 c. civ., abitațiunea și vestmintele de doliu în cursul anului după decesul soțului trebuiesc să fie procurate soției din succesiunea bărbatului; căci nici intimata n'a tăgăduit acest drept apelantei, a pretins însă că suma de 8.000 lei cerută prin acțiune este exagerată.

Având în vedere că în aprecierea sa, Curtea ținând seamă de emolumentul succesiunii bărbatului, de condiția socială a soților și de faptul că în anii 1913 și 1914 adică în cursul anului de doliu viața era cu mult mai puțină de cât astăzi, găsește că suma de 4.000 lei, cât s'a acordat de Tribunal, este bine apreciată și o menține.

Având în vedere și cheltuielile de judecată și apreciind, Curtea le fixează la 500 lei.

Pentru aceste motive, admite apelurile.

Semnați: *Al. Iuca, G. Pherekyde, N. N. Ioanid*

CURTEA DE APEL DIN IAȘI

CAMERA DE PUNERE SUB ACUZARE

Ministerul Public cu Const. Lișman

COMPETINȚA PENALĂ.—JUDECĂTORII DE INSTRUCȚIE.—DELICTE DE COMPETINȚA JUDECĂTORILOR DE OCOALE.—ART. 22 ȘI 66 DIN COD. PR. PENALE.—ART. 65 DIN LEGEA JUDECĂTORILOR DE OCOL.

Dacă dispozițiunile art. 65 din legea judecătorilor de ocoale, derogând dela dispozițiile art. 22 și 66 din Pr. penală, stabilește ca competență de judecată a judecătorilor numai aceea a locului unde s'a săvârșit infracțiunea, de aci nu rezultă că în delictele de competența judecătorilor de ocoale ar fi competente să instruiască numai judecătorii de instrucție ai locului în care s'a săvârșit infracțiunea, de oarece dispozițiunile art. 65 din legea judecătorilor de ocoale, care se ocupă numai de competența de judecată a acelor instanțe, nu au putut abroga dispozițiunile art. 22 și 65 din pr. penală, potrivit cărora sunt deopotrivă competente a urmări și instrui organele locului în care s'a comis infracțiunea ca și acelea ale locului unde își are reședința prevenitul sau a locului unde s'ar putea afla.

No. 115.—Respinsă opoziția D-lui P. Ocuror General declarată în contra ordonanței definitive cu No. 34 din 6 Octombrie 1923 a D-lui Judecător de Instrucție a Trib. Botoșani.

Camera deliberând,

Având în vedere opoziția în termen făcută de d-l Procuror general al Curții de Apel din Iași, contra ordonanței definitive No. 34 din 6 Oct. 1923 a d-lui judecător de instrucție a trib. Botoșani prin care a găsit că este caz de urmărire în contra lui Const. Lișman, domiciliat în Botoșani, pentru faptul prevăzut și pedepsit de art. 306, 309 al. 5 și 63 c. p. și a dispus ca d-l Procuror al trib. Botoșani să trimită dosarul d-lui Prim Procuror al Trib. Brăila, spre a sesiza cu judecata acelei afaceri pe d-l judecător al ocolului urban Brăila.

Având în vedere lucrările dosarului de instrucție și zisa ordonanță definitivă din care în fapt rezultă că prevenitul Constantin Lișman în gara Brăila și din vagonul poștal care făcea cursa București—Galați, a sustras în ziua de 30 Iulie 1923 o serisoare de valoare în sumă de 11.200 lei 77 bani, că nefiind descoperit, pleacă la București și apoi revine în Botoșani, unde domiciliu la părinții săi, că aici dându-se la cheltuieli și petreceri este bănuț, denunțat și arestat; că, în urma cercetărilor, el este găsit culpabil de delictul de mai sus și trimis în judecată; cum însă fapta comisă de el potrivit art. 53 din legea judecătorilor de ocol, intră în competența acestor instanțe și cum potrivit art. 65 din aceeași lege, numai judecătorul de ocol al locului în care s'a comis infracțiunea era competentă a judeca această afacere, d-l judecător de instrucție al Tribunalului Botoșani, a sesizat în felul arătat mai sus judecătoria ocolului urban Brăila în circumscripția căreia s'a săvârșit această infracțiune.

Având în vedere că d-l procuror general prin opoziția sa cere reformarea acestei ordonanțe susținând că d-l judecător de instrucție Botoșani nu putea sesiza Judecătoria urbană Brăila și că față de dispoz. art. 65 din legea judecătorilor de ocoale posterioară Codului de Procedură penală, în delictele de competența judecătorilor de ocoale nu ar fi competente a instrui de cât judecătorii de instrucție ai locului în care s'a săvârșit infracțiunea; că, dar, în speță, judecătorul de instrucție Botoșani, ar fi trebuit să se desesizeze de instruirea acestei afaceri trimițând-o judecătorului de instrucție Brăila, singurul care ar fi fost în drept a sesiza judecătoria ocolului urban Brăila.

Având în vedere că potrivit art. 22 și 66 din Pr. Pen. competența atât a organelor de urmărire și cât și a celor de instrucție este triplă și anume: sunt deopotrivă competente a urmări și instrui și organele locului în care s'a comis infracțiunea, — și ale locului unde prevenitul s'ar putea afla; că, această largă competență și consacrată în procedura penală de o veche tradiție, își are explicațiunea în faptul că legiuitorul a vroit ca represiunea penală să aibă loc cât mai în grabă și din cauza aceasta a declarat competente atâtea organe gata a urmări și instrui fără a li se putea obiecta ceva.

Că, această triplă competență, recunoscută de pr. pen. este fără femeiu a se zice că a putut fi abrogată de dispozițiunile art. 65 din legea jud. de ocoale, text care nu s'a ocupat de cât de competența de judecată a judecătorilor de ocoale; că, dacă în dreptul comun este concordanță între competența de instruc-

ție și acea de judecată, după legea judecătorilor de ocoale această concordanță a încetat de a mai exista, fiind mai multe organe competente a instrui dar o singură instată în drept de a judeca.

Că, dacă în infracțiunile de competență a judecătorilor de ocoale, numai judecătorul de instrucție al locului în care s'a comis infracțiunea, ar fi competent de a instrui, în practică, o asemenea regulă ar da naștere la grave dificultăți, fiindcă competența nuse desemnează în mod sigur de cât la sfârșitul instrucției; ori, judecătorii de instrucție, sesizați cu instruirea afacerilor potrivit regulilor de competență din Pr. Pen., foarte adesea tocmai la sfârșitul instrucției constatând că faptul ar fi de competența judecătoului de ocol, s'ar vedea siliți a se desesiza în favoarea judecătorului de instrucție al locului în care s'a comis infracțiunea, întâzieri care sunt departe de a fi în interesul justiției.

Că, așa fiind, d-l jude-instructor al Trib. Botoșani fiind competent a instrui pe prevenitul Const. Lișman, de oare ce acesta își avea și reședința în Botoșani, și a fost și prins în Botoșani, — cu drept cuvânt a instruit și dat ordonanța în afacerea privitoare pe acest prevenit; că, infracțiunea fiind comisă în Brăila — cu drept cuvânt, — potrivit art. 65 din legea judec. de ocoale, a cerut d-lui procuror ca prin d-l prim procuror Trib. Brăila să sesizeze cu această afacere pe judecătoria ocolului Brăila, singura competentă a o judeca.

Că în aceste condițiuni, opoziția d-lui procuror general este neîntemeiată.

Pentru aceste motive, în desacord cu concluziile d-lui procuror Gh. I. Gavrilescu, respinge opoziția d-lui procuror general.

Semnăți: *D. Cihodariu, D. G. Lupu, C. Scripcă*

TRIBUNALUL ILFOV, Secția I com.

Audiența de la 22 Octombrie 1923

Președenția D-lui Ghinea Constandinescu, Judecător

Lazăr Rabinovici cu Soc. Tulumbagian Terzian

APEL.—OPOZIȚIE.—TERMEN DE ATAC.—CERGEREA ACESTUI TERMEN.—COMUNICAREA SENTINȚEI ATACATE.—ART. 154 ȘI 318 C. CIVIL ȘI 904 C. COM.

O parte împotriva căreia s'a pronunțat o sentință în lipsă, numai poate pretinde că se găsește în termen de a o ataca cu apel atâta timp cât nu 'i-a fost comunicată acea sentință, dacă fără a aștepta vreo comunicare a atacat-o cu opoziție, făcând ast-fel dovada, că din acel moment a luat cunoștința de hotărârea pronunțată în potriva sa.

No. 671.—Respinsă ca nefundată contestațiunea făcută de Lazăr Rabinovici cu petițiunea înregistrată la No. 42240/923 contra urmăririi făcută pe baza sentinței cu No. 519/921.

S'au ascultat D-nii avocați Niculescu pentru contestator și Teșenu și Godeanu pentru intimat.

Tribunalul,

Asupra contestației de față făcută de Lazăr Rabinovici cu petiția întreg. la No. 42240/923, contra urmării începută în contra sa de soc. Tulumbagian, Terzian & Co., în virtutea sentinței acestui Tribunal No. 519/921.

Având în vedere actele dela dosar și susținerile părților.

Având în vedere că în fapt se constată următoarele: La 8 Iulie 1921 soc. Tulumbagian, Terzian & Co., intentă o acțiune contra lui Lazăr Rabinovici pentru lichidarea unei asociațiuni ce a existat între dânsii, acțiune care fiind admisă în lipsa pârîtului prin sentința No. 519/921, acesta a fost condamnat la plata sumei de 294.455 lei.

În contra acestei hotărâri și înainte de comunicarea ei, Lazăr Rabinovici face opoziție cu petițiunea înreg. la No. 35.411 din 2 Noiembrie 1921, care însă fiind perimată prin sentința cu No. 424/923, societatea reclamantă a cerut investirea cu formula executorie și executarea sentinței prin care i s'a admis acțiunea.

Tribunalul investind sentința cu titlul executoriu, și ordonând executarea, Lazăr Rabinovici face contestația de față, susținând că rău a fost investită cu titlu executoriu sentința ce se execută în potriiva sa, de oarece nu este rămasă definitivă întru cât este atacată de d-sa cu apel prin petiția din 7 Iulie 1923, adresată primului-președinte al Curții de apel și care este pendinte la secțiunea IV.

Având în vedere că într'adevăr contestatorul a făcut apel în contra hotărârii care se execută în contra sa, însă acest apel fiind tardiv nu putea împiedica investirea și executarea sentinței care face obiectul contestației.

Având în vedere că deși contestatorul susține că apelul său este încă în termen, de oarece sentința pronunțată în contra sa și a cărei executare s'a cerut, nu i-a fost comunicată, totuși, întru cât fără a aștepta vre-o comunicare a făcut opoziție numai era nevoie să i se aducă la cunoștință prin camencare acea sentință.

Considerând că într'adevăr, atât dispozițiunile procedurii civile cât și disp. art. 904 c. com. cari prevăd că atunci când o sentință a fost pronunțată în lipsa uneia din părți termenul de atac, fie pe calea opozițiunii fie pe calea apelului, curge de la comunicarea acelei sentințe, presupun că partea nu are cunoștință de sentința ce s'a pronunțat în contra sa și în consecință a fixat data dela care să înceapă să curgă termenul de atac în ziua în care acea sentință i-a fost adusă la cunoștință prin comunicare, ori această rațiune dispere și comunicarea sentinței devine inutilă din moment ce se constată că partea care a căzut în pretențiunile sale a atacat-o pe căile prevăzute de lege făcând astfel dovada că din acel moment are cunoștință de hotărârea pronunțată împotriva sa.

Având în vedere că, în speță, întru cât din lucrările dela dosar se constată că contestatorul fără a aștepta vre-o comunicare, a atacat sentința care se execută astăzi contra sa, cu opoziție la data de 2 Noiembrie 1921, nu mai poate pretinde că întru cât această hotărâre nu i-a fost comunicată, — comucare ce după

cum s'a arătat mai sus, nu-și mai avea rațiunea — apelul său făcut tocmai la 7 Iulie 1923, adică după mai bine de un an dela semnarea opozițiunii, ar mai fi încă în termen.

Că astfel fiind, bine sentința No. 519/921 a fost considerată de Tribunal ca rămasă definitivă și investită cu titlu executoriu și deci contestațiunea făcută de Lazăr Rabinovici, contra executării ei, urmează a fi respinsă ca nefundată.

Apreciind și asupra cheltuielilor de judecată cerute de intimată, Tribunalul, conform art. 140, 146 pr. civ., le fixează la suma de cinci sute lei.

Pentru aceste motive, respinge contestațiunea.

Semnați: *Ghinea Constantinescu, Siliu Rădulescu*

Judecătoria Ocol. Ghergani, jud. Dâmbovița

Audiența dela 14 Iulie 1923

Președenția d-lui N. Negru, judecător

Gh. I. Sanda cu Ion Gr. Jianu

SUSTRAGERE DE SUB SECHESTRU. — CÂND SE POATE STABILII ABUZUL DE ÎNCREDERE. — ACHITARE DUPĂ SUSTRAGERE. — PORTA SECHESTRULUI. — ART. 430 PR. CIV. ȘI 330 AL 1 C. P.

1. Instrăinarea de către debitor a obiectelor sechestrate lăsate în custodia sa, trebuie constatată în ziua fixată pentru vânzarea lor, pentru a putea imputa custodelui delictul de abuz de încredere, de oarece numai la acea dată se poate stabili prejudiciul creditorului sechestrat și deduce intenția frauduloasă din partea debitorului custode.

2- Custodele nu comite abuz de încredere dacă a instrăinat bunurile fongibile lăsate în custodia sa pentru a nu se strica și dacă la ziua vânzării prezintă alte bunuri identice în gen și valoare cu cele sechestrate.

3. Plata întregii datorii făcută de debitor până la ziua fixată pentru vânzarea silită, îl scutește de pedeapsă în cazul instrăinării bunurilor sechestrate lăsate în paza sa, de oarece efectuarea plăței desființând prejudiciul creditorului înaintea datei când el se poate constata, desființează prin aceasta însuși delictul.

4. Trecând termenul fixat de lege pentru vânzarea silită, procesul-verbal de sechestrul nu mai e valabil și prin urmare debitorul poate instrăina lucrurile sechestrate fără a fi lovit de pedeapsă.

Judecata,

Având în vedere că, din toate actele dela dosar și susținerile părților, se constată în fapt următoarele: pentru realizarea creanței de 1391 lei, prevăzută în cartea de judecată No. 117 din 1921 a acestei judecă-

torii, investită cu formula executorie, s'a sechestrat de această judecătorie prin procesul-verbal din 27 Dec. 1922, după cererea creditorului Ion Gr. Jianu, următoarea avere aparținând debitorului Gh. I. Sanda din com. Slob.-Moara: 5 oi, o jumătate stângen de lemne de foc și 5 căpiți de nutreț, care s'au lăsat pe loc în custodia debitorului. Contra acestui sechestrul debitorul a făcut contestație, care în prezent se află în curs de judecată în apel la Tribunal. Deși executarea nu a fost suspendată, creditorul nu a mai cerut continuarea ei spre a se face vânzarea silită, până la 9 Aprilie 1923, când face să se constate printr'un proces-verbal de jandarmul local că obiectele sechestrate nu se mai găsesc pe loc și anume: cele 5 oi nu se găsesc în curte, iar fânul și lemnele sechestrate au fost consumate în cursul iernei de către debitorul-custode, care însă se obligă a procura altele pentru ziua când se va fixa vânzarea, dacă până atunci nu i se va admite contestația sau nu va achita datoria. Pe baza procesului-verbal încheiat de șeful postului de jandarmi, s'a deschis acțiunea publică de față pentru abuz de încredere în contra lui Gh. I. Sanda.

Considerând că, potrivit codului civil, toate bunurile debitorului servesc pentru garantarea creditorilor săi, iar sechestrarea unora din aceste bunuri e o măsură luată de legiuitor pentru a împiedica înstrăinarea lor și a servi de gaj creditorilor, până ce aceștia își vor realiza creanța, gaj care poate fi ridicat de creditor sau lăsat pe loc în încrederea debitorului, în care caz acesta pierde libera dispoziție asupra bunurilor sechestrate, iar contravenind, se face culpabil de delictul prevăzut și pedepsit de art. 330 al. 1 c. p.

Considerând însă, că nu există delict penal fără intenție frauduloasă din partea făptuitorului și fără provocarea vreunui prejudiciu pentru particulari sau societate, de unde rezultă că nu orice înstrăinare de bunuri sechestrate e culpabilă și susceptibilă de pedeapsă, ci numai cea făcută spre paguba creditorului și cu intenție din partea înstrăinătorului de a-i dauna.

Considerând că, creditorul nu poate lichida patrimoniul debitorului pentru acoperirea creanței sale de cât la termenul fixat pentru vânzarea silită, când custodele prevenit e obligat a aduce și înfățișa obiectele sechestrate; prin urmare constatarea înstrăinării acestor obiecte nu se poate face mai înainte și înopinat, de oarece numai la ziua fixată pentru licitație se poate stabili, că înstrăinarea există, că e prejudiciabilă creditorului și ca atare că debitorul-custode e de rea credință. Într'adevăr, debitorul-custode în scop de a sustrage lucrurile sechestrate de la degradare sau pieire, le poate transporta aiurea și chiar consuma sau aliena, înlocuindu-le însă pentru ziua vânzării cu altele de aceeași valoare (genera non pereunt), fără ca prin aceasta să se spună că a lucrat în prejudiciul creditorului, ci în interesul comun al amândouora; sau își poate achita datoria până la ziua vânzării, adică mai înainte de data când se poate constata existența prejudiciului pentru creditor, și ca atare la acea dată negăsindu-se întrunite elementele delictului de abuz de încredere debitorul-custode nu poate fi pe-

depsit, de oarece sechestrul nu e un mijloc de răzbunare pentru creditor, ci numai pentru realizarea creanței sale.

Considerând în altă ordine de idei, că legea de procedură civilă prin art. 434—436 a fixat în interesul atât al creditorului cât și al debitorului un termen maxim de o lună dela data procesului-verbal de sechestrul până când vânzarea se poate face, termen care se poate scurta din oficiu, dacă obiectele vor amenința stricăciune sau pieire, dar care în nici un caz nu se poate prelungi decât cu consimțământul ambelor părți, de unde rezultă că, efectele sechestrului nu se pot întinde peste acest termen, care odată trecut debitorul își recapătă libera dispoziție a bunurilor sale ce i-au fost sechestrate; iar cererea de vânzare făcută de creditor peste acest termen poate fi după cererea debitorului anulată, conform art. 735 al. 2 pr. civ.

Considerând că, în speță, constatarea înstrăinării s'a făcut mai înainte de ziua vânzării, că această vânzare nu s'a cerut a se face de creditor nici până astăzi, că prin urmare nu se poate stabili dacă există prejudiciu pentru creditor și rea credință din partea debitorului, nu e cazul a face aplicația legii penale și în consecință hotărăște: achită, etc.

Judecător, N. Negru

BIBLIOGRAFIE

„Publicitatea drepturilor reale imobiliare și registrele de proprietate“ de **Andrei Rădulescu**, membru al Academiei Române. — Editura **Cultura Națională**, București, 1923.

Monografia apărută sub titlul de mai sus este o nouă lucrare a distinsului magistrat-academician, care a făcut obiectul unei interesante comunicări în ședința dela 22 Iunie 1923 a Inaltei instituțiuni.

Chestiunile tratate cu privire la publicitatea drepturilor reale imobiliare sunt de un interes general și au o însemnătate deosebită care nu trebuie să scape atențiunii lumii juridice și economice.

Intr'un număr viitor vom face o dare de seamă mai largă a cuprinsului acestei lucrări și a propunerilor făcute pentru înfăptuirea reformei cadastrale.

Administrația revistei roagă pe d-nii abonați în întârziere a'i trimite costul abonamentului rămas neachitat.